

BESLUT

2013-11-11

Dnr: 13/01628

SAKEN

Morgoneko, P1, 2013-06-18, kl. 7.00 och 8.00, *Ekonybeter*, P1, 2013-06-18, kl. 7.30 och 8.30, inslag om en studie; fråga om saklighet

BESLUT

Inslagen frias. Granskningsnämnden anser att de inte strider mot kravet på saklighet.

ANMÄLAN

Anmälaren är kritisk till inslag i *Morgonekot* och *Ekonybeterna* som handlade om resultatet från en studie och anser att de innehöll följande felaktigheter och vilseledande uttalanden.

- Studien handlade inte om alla typer av diabetes utan om specifikt typ 2-diabetes vilket inte framkommer i inslagen.
- Enligt studien finns en reducerad risk att diagnosticeras med prostatacancer och inte en reducerad risk att drabbas av prostatacancer som det sades i inslagen.
- Det framgår inte av studien att diabetes skyddar mot prostatacancer. Att det finns ett korrelationssamband mellan typ 2-diabetes och prostatacancer gör inte att det finns ett orsakssamband.
- Det var vilseledande att säga att diabetes minskar risken för alla typer av prostatatumörer då studien enligt anmälaren visade att sambandet var tydligast för lågrisktumörer.

INSLAGEN

Inslagen i Morgonekot och Ekonybeterna under morgonen

I inslagen sa nyhetspresentatören följande.

Män med diabetes löper mindre risk än andra att få prostatacancer. Det konstaterar forskare vid universiteten i Örebro och Uppsala. Deras landsomfattande undersökning

visar att diabetes verkar skydda mot prostatacancer till skillnad från andra cancerformer som ökar om man har diabetes. Risken minskade mest för män som haft diabetes länge och gäller alla typer av prostatatumörer.

Granskningsnämnden har även tagit del av ett inslag i *Dagens Eko* kl. 15.45 i samma ämne. I inslaget sades följande.

(Nyhetspresentatören) – Män med diabetes löper mindre risk än andra att få prostatacancer. Det här visar den hittills största undersökningen i sitt slag bland män och den har letts av Katja Fall som är lektor i klinisk epidemiologi på Örebro universitetssjukhus. (Katja Fall) – Män med diabetes har helt enkelt en liten annan hormonell miljö och den miljön är inte gynnsam för utveckling av prostatacancer. (Reporter) – I den här stora undersökningen har 44 000 män med diagnosen prostatacancer jämförts med 221 000 män i samma åldrar i befolkningen i stort. Resultatet visar att ju svårare diabetes männen haft desto mer minskade risken att drabbas av prostatacancer. Män som hanterade sin diabetes med enbart ändrade kostvanor hade en drygt tio procent lägre risk att få prostatacancer, för de som tog tabletter minskade risken med tjugo procent medan de som hade en insulinbehandling hade en trettio procent lägre cancerrisk. Tidigare forskning pekar i samma riktning. Katja Fall igen. (Katja Fall) – Det här är inte den första studien som visar detta men det är den absolut största studien. Så det här är ett samband som man har funderat kring förut, äh, och man är inte riktigt säker på vad det beror på. (Reportern) – Och den här svenska studien besvarar inte heller alla frågor. Därför behövs fortsatt forskning. (Katja Fall) – Det är naturligtvis viktigt att följa upp det här med vidare studier för att förstå sambandet bättre. Bland annat är det intressant att se hur, om överlevnaden i prostatacancer också kan tänkas påverkas av om man har diabetes eller inte. Än så länge har man mera studerat risken för att drabbas av sjukdomen.

AKTUELL BESTÄMMELSE

Sveriges Radio (SR) ska bedriva programverksamheten sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (6 § i sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att inslagen, som handlade om en studie som visade att män med diabetes löpte mindre risk att få prostatacancer, sändes i kortare versioner under morgonen och i en längre version på eftermiddagen. Enligt nämndens mening måste det vara möjligt för SR att sända inslag med en sammanfattande och förenklad bild av nya forskningsrön. Nämnden kan mot bakgrund av det längre inslaget på eftermiddagen i *Dagens Eko*, där forskningsledaren medverkade, inte finna att anmälarens invändningar medför att inslagen var utformade på ett sätt som strider mot kravet på saklighet i SR:s sändningstillstånd.

Detta beslut har fattats av granskningsnämndens vice ordförande Kristina Ståhl efter föredragning av Johannes Wik.

Kristina Ståhl

Johannes Wik